
Wykaz najważniejszych skrótów	8
Przedmowa	10
1. Podstawowe pojęcia data mining	11
1.1. Wprowadzenie.....	12
1.2. Podstawowe zadania eksploracji danych	13
1.3. Główne etapy eksploracji danych	15
1.4. Normalizacja i standaryzacja danych	17
1.5. Problem obserwacji odstających.....	18
1.6. Problem jakości danych.....	21
1.7. Podstawowa terminologia i oznaczenia.....	22
2. Metody i algorytmy optymalizacji	25
2.1. Podstawowe pojęcia optymalizacji gradientowej	26
2.2. Toolbox optymalizacyjny Matlab'a	30
2.3. Przykłady zastosowania optymalizacji gradientowej.....	33
2.3.1. Optymalizacja minimaksowa	33
2.3.2. Programowanie kwadratowe	35
2.4. Metoda symulowanego wyżarzania	40
2.5. Algorytm genetyczny	43
2.6. Algorytmy ewolucyjne.....	48
2.6.1. Strategie ewolucyjne.....	48
2.6.2. Programowanie ewolucyjne	50
2.7. Toolbox globalnej optymalizacji w Matlabie	51
3. Regresja liniowa	55
3.1. Wprowadzenie.....	56
3.2. Ogólny model liniowy regresji	56
3.3. Zastosowanie dekompozycji SVD w regresji liniowej.....	59
3.4. Implementacja regresji liniowej w Matlabie	64
3.5. Zastosowanie regresji liniowej w klasyfikacji	65
4. Regresja logistyczna	69
4.1. Wprowadzenie.....	70
4.2. Podstawowe definicje.....	71
4.3. Algorytm określania wartości parametrów w regresji logistycznej.....	74
4.3.1. Wprowadzenie	74
4.3.2. Model binarny regresji logistycznej	75
4.3.3. Przypadek trzech klas uporządkowanych	82
4.3.4. Przypadek trzech klas nieuporządkowanych	83

5. Klasyfikatory Bayesa	85
5.1. Wprowadzenie.....	86
5.2. Pełny klasyfikator Bayesa.....	86
5.3. Naiwny klasyfikator Bayesa.....	90
5.4. Implementacja naiwnego klasyfikatora Bayesa w Matlabie.....	93
6. Drzewa decyzyjne	97
6.1. Wprowadzenie.....	98
6.2. Struktura drzewa decyzyjnego.....	98
6.3. Algorytm tworzenia drzewa decyzyjnego.....	100
6.4. Implementacja modelu drzewa decyzyjnego w Matlabie.....	106
6.5. Losowy las.....	111
6.5.1. Opis metody.....	111
6.5.2. Implementacja lasu losowego w Matlabie.....	113
7. Sztuczne sieci neuronowe MLP i RBF	117
7.1. Sieć perceptronu wielowarstwowego MLP.....	118
7.1.1. Struktura sieci.....	118
7.1.2. Algorytmy uczące sieci MLP.....	120
7.1.3. Program komputerowy do uczenia sieci MLP.....	128
7.1.4. Przykłady użycia sieci MLP.....	129
7.2. Sieć radialna RBF.....	134
7.2.1. Struktura sieci RBF.....	134
7.2.2. Algorytmy uczące sieci RBF.....	135
7.2.3. Program komputerowy do uczenia sieci radialnej.....	141
7.2.4. Przykład zastosowania sieci RBF do aproksymacji.....	142
7.3. Zdolności generalizacyjne sieci neuronowych.....	143
7.3.1. Warunki dobrej generalizacji sieci.....	144
7.3.2. Metody zwiększania zdolności generalizacyjnych sieci.....	145
8. Sieć wektorów nośnych SVM	149
8.1. Wprowadzenie.....	150
8.2. Sieć liniowa SVM w zadaniu klasyfikacji.....	150
8.3. Sieć nieliniowa SVM w zadaniu klasyfikacji.....	155
8.3.1. Interpretacja mnożników Lagrange'a w rozwiązaniu sieci.....	161
8.3.2. Problem klasyfikacji przy wielu klasach.....	162
8.4. Sieci SVM do zadań regresji.....	163
8.5. Sieć jedнокlasowa SVM.....	165
8.6. Przegląd algorytmów rozwiązania zadania dualnego.....	168
8.7. Program komputerowy uczenia sieci SVM.....	170
8.8. Przykład zastosowania sieci SVM.....	173
8.9. Porównanie sieci SVM z innymi rozwiązaniami neuronowymi.....	175

---

9. Zespoły klasyfikatorów i predyktorów	179
9.1. Wprowadzenie.....	180
9.2. Zespół klasyfikatorów.....	181
9.2.1. Integracja większościowa zespołu.....	181
9.2.2. Zastosowanie dekompozycji PCA w integracji.....	185
9.2.3. Zastosowanie naiwnej reguły Bayesa w integracji.....	186
9.2.4. Metoda integracji Kullbacka–Leiblera.....	188
9.3. Zespół predyktorów.....	191
9.3.1. Integracja poprzez uśrednianie wyników.....	191
9.3.2. Integracja wykorzystująca PCA.....	193
9.3.3. Integracja przy zastosowaniu ICA.....	193
9.3.4. Integracja zespołu przy zastosowaniu sieci neuronowej.....	195
9.4. Przykład użycia zespołu w prognozowaniu obciążenia w PSE.....	196
10. Metody oceny jakości klasyfikatorów i predyktorów	199
10.1. Miary jakości predykcji.....	200
10.2. Badanie jakości rozwiązań w zadaniach klasyfikacji.....	203
10.2.1. Miary jakości klasyfikatora.....	204
10.2.2. Charakterystyka ROC.....	206
10.3. Metody poprawy jakości klasyfikatora.....	209
10.3.1. Metoda różnicowania kosztu błędnej klasyfikacji.....	210
10.3.2. Metody równoważenia klas.....	211
10.3.3. Problemy klasyfikacji wieloklasowej.....	212
10.4. Obiektywna ocena zdolności generalizacyjnych systemu predykcyjnego i klasyfikacyjnego.....	213
11. Transformacje i metody redukcji wymiaru danych	215
11.1. Kryteria doboru rzędu zredukowanego modelu.....	216
11.2. Transformacje bazujące na PCA.....	217
11.2.1. Istota przekształcenia PCA.....	218
11.2.2. Implementacja przekształcenia PCA w Matlabie.....	222
11.2.3. Wykorzystanie PCA w kompresji.....	223
11.2.4. PCA w zastosowaniu do ilustracji rozkładu danych wielowymiarowych.....	225
11.3. Nieliniowe przekształcenie PCA.....	227
11.4. Przekształcenie LDA Fishera.....	230
11.5. Ślepa separacja sygnałów.....	232
11.5.1. Sformułowanie problemu ślepej separacji.....	232
11.5.2. Algorytmy bazujące na statystykach drugiego rzędu.....	235
11.5.3. Metody bazujące na statystykach wyższego rzędu.....	236
11.5.4. Toolbox ICALAB.....	238
11.6. Rzutowanie Sammona.....	243

11.7.	Transformacja SNE	245
11.8.	Toolbox do redukcji danych w Matlabie.....	248
12.	Wybrane metody generacji i selekcji cech diagnostycznych.....	251
12.1.	Wprowadzenie.....	252
12.2.	Metody generacji cech diagnostycznych	253
12.3.	Metody selekcji cech diagnostycznych	256
12.3.1.	Metoda dyskryminacji Fishera.....	257
12.3.2.	Metoda korelacji danych z klasą	258
12.3.3.	Zastosowanie jednowejściowej sieci SVM	258
12.3.4.	Wykorzystanie wielowejściowej liniowej sieci SVM	259
12.3.5.	Zastosowanie nieliniowej funkcji jądra	260
12.3.6.	Selekcja cech bazująca na liniowej regresji krokowej	262
12.3.7.	Selekcja przy zastosowaniu algorytmu genetycznego	264
12.3.8.	Zastosowanie testu statystycznego Kołmogorowa–Smirnowa.....	266
12.3.9.	Użycie testu Wilcoxon–Manna–Whitneya.....	267
12.3.10.	Selekcja przy zastosowaniu transformacji PCA.....	268
12.3.11.	Selekcja przy wykorzystaniu transformacji ICA.....	269
12.3.12.	Selekcja przy zastosowaniu transformacji LDA	270
13.	Metody grupowania danych.....	275
13.1.	Wprowadzenie.....	276
13.2.	Miary odległości między wektorami	277
13.3.	Miary odległości między klastrami	278
13.4.	Algorytm <i>K-means</i> grupowania	279
13.5.	Algorytm hierarchiczny grupowania	285
13.6.	Algorytmy rozmyte grupowania	288
13.6.1.	Algorytm grupowania górskiego.....	289
13.6.2.	Algorytm <i>c-means</i>	291
13.6.3.	Algorytm Gustafsona–Kessela	294
13.7.	Miary jakości grupowania danych.....	300
13.7.1.	Miary jakości grupowania danych nieprzypisanych do klas.....	300
13.7.2.	Miary jakości grupowania danych przypisanych do klas	305
14.	Analiza zależności asocjacyjnych między danymi	311
14.1.	Podstawowe definicje problemu	313
14.2.	Generacja zbiorów najczęściej pojawiających się w transakcjach.....	315
14.3.	Generacja reguł asocjacyjnych	318
14.4.	Metody oceny reguł asocjacyjnych.....	320
14.4.1.	Miary symetryczne.....	320
14.4.2.	Miary niesymetryczne	323

---

15. Metody wizualizacji danych	327
15.1. Wprowadzenie.....	328
15.2. Narzędzia wizualizacji graficznej w Matlabie	330
15.2.1. Podstawowe funkcje graficzne	330
15.2.2. Zaawansowane funkcje graficzne	332
15.2.3. Grafika trójwymiarowa	336
15.2.4. Wykresy wektorowe	341
15.2.5. Rodzina funkcji <i>ezplot</i>	342
15.2.6. Tworzenie animacji	343
15.2.7. Opisy rysunków.....	344
15.3. Wizualizacja danych wielowymiarowych	345
16. Przykłady zastosowań metod eksploracji danych	349
16.1. Analiza macierzy ekspresji genów w chorobie nowotworowej	350
16.1.1. Wprowadzenie	350
16.1.2. Metoda eksploracji danych.....	351
16.1.3. Analiza mikromacierzy ekspresji genów w białaczce.....	352
16.2. Przykład eksploracji danych przy rozpoznaniu komórek krwiotwórczych	358
16.2.1. Charakterystyka ogólna komórek krwiotwórczych	358
16.2.2. Baza danych komórek w eksperymencie numerycznym.....	360
16.2.3. Selekcja zbioru najważniejszych cech diagnostycznych	361
16.2.4. Klasyfikacja końcowa komórek przy użyciu zespołu klasyfikatorów	366
Dodatek A	367
A.1. Ortogonalność wektorów i macierzy	367
A.2. Normy i wskaźniki macierzowe	367
A.3. Transformacje i dekompozycje macierzowe	370
A.3.1. Dekompozycja <i>LU</i>	370
A.3.2. Dekompozycja macierzy według wartości własnych.....	371
A.3.3. Dekompozycja macierzy według wartości osobliwych (SVD).....	372
A.3.4. Dekompozycja <i>QR</i>	373
A.3.5. Dekompozycja Schura.....	374
A.3.6. Transformacja Hessenberga	374
A.3.7. Transformacja Householdera	375
A.3.8. Transformacja Givensa.....	375
A.4. Zaawansowane operacje macierzowe	376
A.4.1. Reguły inwersji macierzy złożonych.....	376
A.4.2. Różniczkowanie funkcji względem wektora	377
A.4.3. Różniczkowanie macierzy	378
Skorowidz	379
Literatura	385